

Verslag LANGZS-congres 'Seksueel misbruik: van hands-on naar hands-off'

Op 7 november 2017 vond het jaarlijkse congres van LANGSZ plaats in het Muntgebouw in Utrecht. Het thema van het congres was 'Seksueel misbruik: van hands-on naar hands-off'. Internetseks wordt het delict van de toekomst genoemd; van fysieke aanraking is de focus aan het verschuiven naar digitaal en het op afstand, zonder lichamelijke aanraking plegen van seksuele misdrijven. LetselschadeNEWS vroeg om verslag te doen van dit jaarlijkse congres.

Door Marianne Kubatsch

Het programma bestond uit een aantal voordrachten en een aantal workshops. Na het welkomstwoord van de dagvoorzitter Richard Korver, advocaat te Amsterdam en voorzitter van LANGSZ, opende Corinne Detmeijer de reeks voordrachten. Ze is nationaal rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen en rapporteert aan de regering over mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland, onderzoekt en monitort de effecten van het overheidsbeleid en publiceert op haar werkgebied relevante rapporten, en doet aanbevelingen ter verbetering van de aanpak. Recent onderzoek over de ervaringen van slachtoffers van kinderporno toont aan dat men niet van kinderen kan verwachten dat zij het zelf vertellen en dat men niet mag veronderstellen dat het misbruik stopt als kinderen het vertellen. Zij geeft aan dat de technologie voor online aanpak er is (!) en dat de politie dus aan zet is. Ook pleitte zij ervoor dat slachtoffers de

mogelijkheid moeten krijgen om op de hoogte gesteld te worden wanneer hun materiaal opduikt in een strafzaak.

Justine Pardoën (hoofdredacteur Ouders Online en Mediaopvoeding.nl) begint haar voordracht met de uitleg dat sexting (het sturen van een seksueel getinte afbeelding van jezelf) voor de huidige jongere onderdeel is van een

normale seksuele ontwikkeling. Zij legt het in de hulpverlening gehanteerde Vlaggensysteem uit waarbij aan de hand van een aantal criteria een indeling is gemaakt vanuit de gezonde seksuele ontwikkeling zoals bv. sexting (groene vlag) naar ernstig grensoverschrijdend gedrag (zwarte vlag!) zoals bv shame-sexting; een groepsgebeuren waarbij ingrijpen noodzakelijk is. Er is vaak sprake bij jongeren van 'eerst doen en dan pas denken', ze doen mee aan 'challenges' omdat iets niet kan of gevaarlijk is. Adolescenten ontdekken via de groep wie ze zijn, en door samen te experimenteren aanzien van het overschrijden van grenzen. Ze wees erop dat voor scholen

*Mw Detmeijer
Fotografie: Arenda Oomen*

Richard Korver

Justine Pardoën
Fotograaf Gowan Genis

advies beschikbaar is hoe om te gaan met het onderwerp (stappenplansexting.nl); als jongeren zelf hulp nodig hebben kunnen zij naar de sites Helpwanted.nl, Kindertelefoon chat tot 18 jaar en bij Meldknop.nl

Maaïke Pekelharing (coördinator van

'Misstanden melden bij LANGZS'

Help Wanted.nl) vertelt als mooie aanvulling op haar voorgangster over voorbeelden uit de praktijk van Helpwanted.nl.; een website tevens hulplijn. De site geeft praktische tips voor als er sprake is van misbruik van sexting (de in eerste instantie vrijwillig geposte afbeelding) of van sextortion (bedreiging of chantage met naaktbeelden).

Aansluitend Aldo Kuijer, raadsheer bij het Gerechtshof in den Haag (lid van de cybercrimekamer) en onderzoeker bij het Kenniscentrum Cybercrime voor de Rechtpraak. De vervolging en veroordeling van deze misdrijven blijkt lastig door de juridische technische complicaties, de non-coöperatieve houding van social mediabedrijven, de aanpak van de politie die beter kan en soms door gebrek aan kennis bij openbaar ministerie en rechterlijke macht. Kuijer besluit zijn voordracht met de opmerking dat hij meent dat uit het Annual Report Britse Internet Watch Foundation uit 2017 blijkt dat Nederland een bijzondere verantwoordelijkheid in deze draagt omdat:

- 37% van alle kinderpornolinks gehost wordt via Nederlandse servers;
- de hoeveelheid gehoste kinderporno is gestegen met 20% en
- op 55% van de afbeeldingen kinderen tussen de 0 en 10 jaar oud staan afgebeeld.

Na een korte pauze zette Richard Korver de ontwikkelingen van 10 jaar LANGZS en slachtofferadvocaat van gewelds- en zedenzaken op een rij. Sinds 2011 komt er jaarlijks een Zwartboek uit dat bestaat uit een bundeling van incidenten en misstanden bij instanties die bij het strafproces zijn betrokken. Misstanden kunnen gemeld worden via www.langzs.nl of zwartboek@langzs.nl. Het spreekrecht voor het slachtoffer op de strafzitting is in 2016 uitgebreid. Het splitsen van het spreekrecht is mogelijk op 2 manieren: het slachtoffer vertelt over de gevolgen voor hem/haar en dat de slachtofferadvocaat meteen daarna spreekt over het bewijs/straf/maatregel (dus voor het requisitoir) ofwel dat de slachtofferadvocaat spreekt na pleidooi van de advocaat van de verdachte. In januari 2018 zal er een Witboek Spreekrecht verschijnen; alle ervaringen op dit punt zijn welkom! LANGZS biedt sinds 2017 de mogelijkheid tot intervisie (NOVA niet-juridische punten). Korver gaf aan dat de toekomstdoelen van LANGZS zijn: gelijke rechten van slachtoffer en verdachte, het zich vaker kunnen mengen in het maatschappelijke debat, het informeren van (familie van) slachtoffers van kinderporno als bestaand materiaal opnieuw online wordt aangetroffen. Technisch is dit laatste al mogelijk.

Na de voordrachten was er een aantal workshops te volgen: Mr dr Kai Lindenberg (universitair hoofddocent straf(-proces) recht, tevens raadsheer-plaatsvervanger bij het Gerechtshof Arnhem/Leeuwarden) bespreekt het materiele strafrecht op het punt van hands-off misbruik. De herziening van de zedentitel is, ondanks een eerder gestelde deadline, nog niet ingevoerd. Het is een complex door de verschillende gevolgen voor de hoogte van de op te leggen straf bij gebruik van de verschillende wetsartikelen. De wetgever overlegt nu in het werkveld. Nieuwe misdrijven zijn onder andere: wraakporno,

sexting, sextortion, grooming, heimelijk filmen, ontucht op afstand en misleiding. Lindenberg wijst op internationale en nationale rechtspraak waaruit de positieve verplichting van het EVRM (= Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) naar voren komt, al dan niet in combinatie met art. 36 van het Verdrag van Istanbul (Verdrag inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld).

Ook was er een workshop over de Amsterdamse webcam-pedofielzaak: Aydin C. Theo Vermeulen (landelijk coördinator familie-rechercheurs) geeft de reden aan van het ontstaan van de familierechercheurs. In de zaak Aydin C. onderhielden zij het netwerk met collega's in het buitenland die op hun beurt de slachtoffers aldaar informeerden over praktische zaken en indien nodig de vertaalslag maakten over de juridische implicaties van de zaak naar de slachtoffers toe. Advocaten Simone van Schaik en Marianne Kubatsch vertellen hun ervaring als slachtofferadvocaten bij het verlenen van de rechtsbijstand aan een dertigtal merendeels buitenlandse slachtoffers van Aydin C.

'Jullie vinden het wel goed hè?'

Nicole Smits, officier van justitie in Amsterdam geeft aan in de workshop 'Grenzeloos slachtofferschap' dat webcamzaken toenemen. Ze noemde de Groningse zaak met de verdachte uit Cuijk, de Haagse zaak en de Amsterdamse webcam-pedofielzaak. Zij geeft aan wat de taak van het openbaar ministerie richting slachtoffer is en benoemt het knelpunt van het plaatsvinden van een behoorlijk strafproces (rechten van de verdachte en/of maatschappij ten opzichte van de privacy van het slachtoffer. Alternatieven voor bescherming van de persoonsgegevens van het slachtoffer zijn: domiciliekeuze (= een juridische term die wordt gebruikt voor het briefadres, dat kan worden gebruikt bij het doen van aangifte van strafbare feiten bij de politie), aangifte op nummer en een beperkt anonieme aangifte.

De workshop van Jacqueline Kleijer (therapeutisch hulpverlener en trainer) over het 'Online (mis-)bruik signaleren en behandelen' begint na het voorstellen met het maken van een foto door Kleijer van de groep aanwezigen: "Dit doe ik altijd aan het begin, jullie vinden het wel goed he?" (klik). Om zo te illustreren hoe het hiermee overvallen worden werkt en hoe het groepsproces werkt; niemand maakte bezwaar en gevraagd waarom iedereen het maken van de foto liet gebeuren wordt er onder andere gezegd: "Ik werd erdoor overvallen, "Je vroeg het zo aardig", "Niemand zei wat", "Ik dacht dat het erbij hoorde". En dat zijn nu precies de punten die ook bij jongeren spelen in een dergelijke

situatie, aldus Kleijer. Kleijer noemt vervolgens een veelheid aan websites die er zijn waar jongeren gebruik van maken. Zij geeft als tip dat wanneer een slachtoffer op school gepest wordt via foto's op internet om dan voorlichting hierover laten geven op de betreffende school om de gevolgen duidelijk te maken voor een slachtoffer (zie hierboven Justine Pardoën).

Tot slot was er nog een interactieve (digitale) afsluiting met gebruik van de website Kahoot. Dit is een site waar een online toets of quiz kan worden gemaakt. Via een inlogcode konden de deelnemers met hun mobiele telefoon aangeven of ze het eens of oneens waren met de opgeworpen stellingen: 1. Slachtoffers die dat willen moeten worden geïnformeerd als beeldmateriaal opnieuw opduikt. (29 deelnemers mee eens, 6 oneens); 2. Het Wetboek van Strafrecht is onvoldoende uitgerust voor online zedendelicten. (36 mee eens, 8 oneens); 3. Slachtoffers/nabestaanden moeten ook bij een tbs verlengingszitting spreekrecht krijgen. (18 mee eens, 23 oneens); 4. Het spreekrecht zou in twee termijnen moeten kunnen. (32 mee eens, 9 oneens); 5. Er moet een responsieplicht komen op spreekrecht. (21 mee eens, 19 oneens); 6. Er moet een door veroordeelde daders te vullen fonds komen voor anonieme slachtoffers van kinderporno (26 mee eens, 12 oneens). ♦

Advertentie

Voor juridische hulp in Oostenrijk

- letselschade door ski-, bergsport en verkeersongevallen
- strafrecht in verband met ski-, bergsport en verkeersongevallen

Stephan Wijnkamp is Nederlands sprekende advocaat gevestigd in Oostenrijk. Naast advocaat is Stephan Wijnkamp Oostenrijks-Landes-skileraar, lid van de Oostenrijkse Bergrettung en ervaren alpinist. Daardoor weet hij als geen ander de ongevalsituatie te analyseren en de juridische vertaalslag te maken. Ook voor ski- en bergsportgevallen in andere landen dan Oostenrijk wordt vaak gebruik gemaakt van zijn expertise.

Voor meer informatie www.bergsportrecht.eu